

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociális munka
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Tanácsadás a szociális szolgáltatások területén

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	TANÁCSADÁS SOKPROBLÉMÁS CSALÁDOKNAK						
A tantárgy kódja	AMM 3141 – kredit 7						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	MÜLLER-FABIAN ANDREA						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	MÜLLER-FABIAN ANDREA						
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	OPC

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					38
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					40
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					16
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					10
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					139
3.8 A félév össz-óraszama					175
3.9 Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">• számítógép/laptop, hangszóró, videóprojektor, Internet-hozzáférés
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">• számítógép/laptop, hangszóró, videóprojektor, Internet-hozzáférés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. Információgyűjtés, dokumentáció, probléma azonosítás, értékelés és beavatkozás előkészítése (Fogalmak tisztázása, fontosabb elméletek ismertetése, a meglévő programok és projektek értékelése, megelőzést célzó programok kidolgozása).</p> <p>C2. A szociális munkára épülő szakmai projektek kidolgozása, megvalósítása és értékelése.</p> <p>C5. Szakmai tanácsadás és egyéb specifikus beavatkozási módszerek alkalmazása családok esetén, a szociális munka értékeinek és irányelveinek a figyelembe vételével.</p> <p>C6. Megfelelő kommunikációs és szakmai kapcsolat kiépítése a kliensekkel és egyéb érdekelt társadalmi intézményekkel</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1 Szakszerű, hatékony, pontos és felelősségteljes munkavégzés, a szakmai etikai normák betartásával</p> <p>CT3 A személyes hatékonyság fejlesztésének felismerése a reális önértékelés tükrében. Információs források és kommunikációs erőforrások, valamint IT támogatott továbbképzési eszközök hatékony használata (internetes források, sajátos szoftverek, online előadások) románul és idegen nyelven</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az előadás általános célja: a sokproblémás családoknak nyújtott specifikus tanácsadás elméleti és gyakorlati megközelítése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadás specifikus célkitűzései: a sokproblémás családok meghatározása; a növekedés/fejlődést elősegítő modell és a Medikális modell párhuzamba állítása; a családi rendszer, mint elsődleges „kezelési” egység megközelítése; a családelemzés különböző szintjein alkalmazott felmérési eszközök és stratégiák bemutatása; a fontosabb beavatkozási stratégiák kiemelése; a közös munka befejezésének módszertani kérdései; a családsegítő team együttműködésének hangsúlyozott kiemelése valamint a beavatkozás hatékonyságának értékelése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A sokproblémás családok meghatározása (problémahalmaz, belső vagy rendszeren belüli problémák, külső vagy rendszeren kívüli problémák, krónikus problémák /krízis)	előadás	
2. Egészség versus patológia (növekedést/fejlődést, elősegítő modell, medikális modell, az egészségesen működő család dimenziói)	előadás	
3. A családi rendszer az elsődleges egység, melyet kezelni kell („identifikált páciens” / „index páciens”, A rendszer elemei, Szabályok, Struktúra, Alrendszerek, „Áttolás”, Rekonstruálás)		
4. Egységes rendszer kialakítása. Tanácsadás speciális családtípusok esetén (Krónikus „határ” problémák vannak, Parentifikált gyerek esetében, Átmeneti szituációban lévő családok, Bűnbakképzés esetében, A szülőknek irreális elvárásai vannak a gyerekeikkel szemben)		
5. A felmérés eszközei. Stratégiák. (Fókuszálás, Nem hibáztatunk, Szükségletek rangsorolása, Megtalálni az „erősségeket”, Remenykeltés/adás, Alternatív megoldások keresése, A cs	előadás	

kulturális sajátosságait, értékeit veszi figyelembe)		
6. A diagnózis eszköztára (A cs otthonában történik a felmérés, Családi struktúra felmérése, Létezik-e áttolás)	előadás	
7. Beavatkozási stratégiák A család megerősítése, önerejében vetett hitének megerősítése (Partnerkapcsolat kialakítása, Modell-nyújtás (kapcsolat minősége), Szülők kezébe visszahelyezni a hatalmat, Kiemelni a pozitívumokat, Gyakori kapcsolattartás + elérhetőség)	előadás	
8. Beavatkozási stratégiák Celekvés-orientált, konkrét, probléma-megoldó stratégia (Nem csak beszélni kell, hanem cselekedtetni (szoboralkotás, tér kitöltése), A jelenen van a hangsúly, A folyamat fontos, nem a tartalom.)	előadás	
9. Befejezés – a közös munka befejezése, leválás, utógondozás	előadás	
10. A team (Professzionális, Paraprofesszionális , Vegyes)	előadás	
11. A program értékelése - Rövid távú programok értékelése	előadás	
12. A program értékelése - Hosszú távú programok értékelése	előadás	

Kötelező könyvészet:

1. Berg, I.K. (1995): Konzultáció sokproblémás családokkal. Családterápiás olvasókönyv sorozat V., Animula Kiadó, Budapest
2. Müller-Fábián, A. (2015): A családokkal való szociális munka elméleti és gyakorlati vonatkozásai. Accent, Kolozsvár
3. Ferró, M. (2000): Szociális munka családokkal. In. Szabó, L. (szerk.): Szociális esetmunka. Elméleti alapvetések. Wesley könyvek szociális munkásoknak 2. Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest
4. Feuer, M.(2008): A családsegítés elmélete és gyakorlata., Akadémiai kiadó, Bp.
5. Sz. Kármán, J. (2004): Családgondozás-krízisintervenció. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest

Ajánlott könyvészet:

- Koltai, M. (2003): Család-pszichiátria-terápia, Medicina kiado, Bp.
- Miller, A. (2002): Kezdetben volt a nevelés. Pont kiadó, Budapest
- Morvai, K. (1998): Terror a családban. A feleségbántalmazás és a jog., Kossuth Kiadó, Bp
- Evans, P.(2004): Szavakkal verve...Szóbeli erőszak a párkapcsolatokban. Háttér kiadó-NANE Egyesület, Bp
- Császár Gyula (1980): Pszichoszomatikus orvoslás, Medicina, Budapest 11-22 o./59-69 o./
- Kulcsár Zs.(szerk.) (2004): Megmagyarázhatatlan testi tünetek I., Szöveggyűjtemény, ELTE Eötvös Kiadó 18-43 o./ 51-74 o.
- n Kulcsár Zs.(szerk.) (2004): Megmagyarázhatatlan testi tünetek II., Szöveggyűjtemény, ELTE Eötvös Kiadó
- 487 o. - 508 o.
- Onnis, Luigi: A pszichoszomatikus zavarok rendszerszemlélete (Családterápiás olvasókönyv 3.) Animula, Budapest, több kiadás

Sherman, R – Fredman, N.: Strukturális technikák a pár- és családterápiában (Családterápiás olvasókönyv 8) Animula, Budapest, 2007 (új kiadás)

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Krónikus problémák, krízisek a családban - a krízisintervenció lényege, módszerek és technikák	A szemináriumi terv és a kötelező olvasmányok elektronikus változatának kiosztása.	
2. Sokproblémás családok versus egészségesen működő családok –	Előadás, gyakorlatok,	

esetismertetések, esettanulmányok	kiscsoportos megbeszélés	
3. Strukturális technikák – bemutatás, akvárium gyakorlatok	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
4. Alulszervezett családok – esetismertetések, esettanulmányok	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
5. Az erőforrások és stresszforrások feltérképezése – konkrét eset kapcsán	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
6. Fejlődési szakaszok figyelembe vétele - esetismertetés, esettanulmányok	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
7. A Modell-nyújtás és a pozitívumok kiemelése – konkrét eset kapcsán	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
8. Celekvés-orientált, konkrét, probléma-megoldó stratégia – akvárium gyakorlat	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
9. A befejezés előkészítése, lezárás, utógondozási lehetőségek	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
10. A szakmai team-en belüli szerepek meghatározása, a team működése. Intervízió.	Előadás, gyakorlatok, kiscsoportos megbeszélés	
11. Szupervízió lehetősége	Előadás, gyakorlatok, Esetelemzés megbeszélése	
12. A rövid és hosszú távú programok eredményessége – a gyakorlat tükrében	Előadás, gyakorlatok, Esetelemzés megbeszélése	

Könyvészet

Kötelező könyvészet:

6. Berg, I.K. (1995): Konzultáció sokproblémás családokkal. Családterápiás olvasókönyv sorozat V., Animula Kiadó, Budapest
7. Müller-Fábián, A. (2015): A családokkal való szociális munka elméleti és gyakorlati vonatkozásai. Accent, Kolozsvár
8. Ferró, M. (2000): Szociális munka családokkal. In. Szabó, L. (szerk.): Szociális esetmunka. Elméleti alapvetések. Wesley könyvek szociális munkásoknak 2. Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest
9. Feuer, M.(2008): A családsegítés elmélete és gyakorlata., Akadémiai kiadó, Bp.
10. Sz. Kármán, J. (2004): Családgondozás-krízisintervenció. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest

Ajánlott könyvészet:

- Koltai, M. (2003): Család-pszichiátria-terápia, Medicina kiado, Bp.
- Miller, A. (2002): Kezdetben volt a nevelés. Pont kiadó, Budapest

- Morvai, K. (1998): Terror a családban. A feleségbántalmazás és a jog., Kossuth Kiadó, Bp
- Evans, P.(2004): Szavakkal verve...Szóbeli erőszak a párkapcsolatokban. Háttér kiadó-NANE Egyesület, Bp
- Császár Gyula (1980): Pszichoszomatikus orvoslás, Medicina, Budapest 11-22 o./59-69 o./
- Kulcsár Zs.(szerk.) (2004): Megmagyarázhatatlan testi tünetek I., Szöveggyűjtemény, ELTE Eötvös Kiadó 18-43 o./ 51-74 o.
- Kulcsár Zs.(szerk.) (2004): Megmagyarázhatatlan testi tünetek II., Szöveggyűjtemény, ELTE Eötvös Kiadó 487 o. - 508 o.
- Onnis, Luigi: A pszichoszomatikus zavarok rendszerszemlélete (Családterápiás olvasókönyv 3.) Animula, Budapest, több kiadás
- Sherman, R – Fredman, N.: Strukturális technikák a pár- és családterápiában (Családterápiás olvasókönyv 8) Animula, Budapest, 2007 (új kiadás)

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Opcionális tantárgy, mely elméleti és gyakorlati alapul szolgál a szociális szolgáltatások területén végzett tanácsadásban.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Egy esszé-projekt bemutatása és dolgozat formájában való leadása	Végső értékelés: V	60%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumok-laborok alatt megadott témák házi feladatok elvégzése és bemutatása	A házi feladatok, projektek tartalmát a szemináriumot vezető tanár közösen egyezteteti a diákokkal, és félév elején közli ezek leadásának határidejét. Folyamatos értékelése a hallgató munkájának (a témák, házi feladatok számonkérése)	40%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Minimum 10 jelenlét a laborokon/ kurzusokon szükséges ahhoz, hogy a hallgató részt vehessen az írásbeli vizsgán, és figyelembe legyen véve a labor tevékenységre kapott pontszám.
- Az írásbeli vizsgán/esszé-projektre kötelező az 50%-ot elérni ahhoz, hogy a szemináriumi tevékenység figyelembe legyen véve a végső jegy kiszámításánál.
- Amennyiben a házi feladatokkal kapcsolatos követelményeket részben teljesítette a hallgató, akkor a kapott pontszám figyelembe lesz véve a következő vizsga alkalmával.
- Amennyiben a hallgató nem tesz eleget az előző két követelménynek, nem mehet át a vizsgán.
- A másolás maga után vonja a vizsgáról való kizárást illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását.